

Ministerul Finanțelor Publice

5 februarie 2010

BULETIN AFACERI EUROPENE

- **Noi cazuri de infringement – 28 ianuarie 2010**
- **Rata șomajului a crescut la 10% în zona euro; peste 23 milioane de șomeri în UE-27**
- **Studiul McKinsey Global Institute “Debt and deleveraging: The global credit bubble and its economic consequences”**
- **Belgia, în fața CEJ pentru încălcarea dreptului comunitar**
- **Studiul “The 2008 financial crisis and taxation policy”**
- **Știri financiare**

■ Noi cazuri de infringement – 28 ianuarie 2010

Comisia Europeană a solicitat în mod oficial Spaniei schimbarea dispozițiilor fiscale legate de transferul de titluri de valoare. Comisia consideră că instituirea unei taxe de transfer pe anumite contribuții de capital, în plus față de impozitul pe capital, este contrară directivei privind impozitul pe capital (2008/7/CE). Cererea se prezintă sub forma unui aviz motivat (a doua etapă a procedurii privind încălcarea dreptului comunitar). Dacă nu există nici o reacție satisfăcătoare la avizul motivat în termen de două luni, Comisia poate decide să sesizeze Curtea de Justiție a Comunităților Europene.

Într-un alt caz, Comisia Europeană a solicitat Spaniei schimbarea dispozițiilor fiscale legate de numirea reprezentanților fiscali. Comisia consideră că normele care îi obligă pe nerezidenții persoane fizice și juridice să desemneze un reprezentant fiscal în Spania, reprezintă tratament discriminatoriu. Cererea se prezintă sub forma unui aviz motivat.

Comisia Europeană a trimis Greciei o cerere oficială de modificare a normelor care permit deducerea fiscală numai a anumitor tipuri de cheltuieli de consum în cazul în care sunt efectuate în Grecia, și care permit numai rezidenților efectuarea unei astfel de deduceri. Astfel, chiar dacă obțin cea mai mare parte a venitului lor în Grecia, nerezidenții sunt efectiv excluși de la posibilitatea obținerii deducerilor. Cererea are formă de aviz motivat.

Comisia a deschis o nouă procedură privind încălcarea dreptului comunitar împotriva Greciei pentru nerespectarea unei hotărâri a Curții în ceea ce privește impozitarea veniturilor din dividende obținute de la companii din alte state membre. În pofida unei hotărâri a Curții Europene de Justiție din 2009, Grecia nu a comunicat modificări ale legislației sale care scutește de impozite numai dividendele provenite de la companii grecești.

Comisia Europeană a solicitat Danemarcei modificarea legislației în ceea ce privește aplicarea anumitor scutiri în temeiul directivei TVA. În conformitate cu legislația daneză, sunt acordate scutiri de la plata TVA pentru bunurile cu care se aprovizionează asociațiile de caritate și non-profit, precum și pentru bunurile furnizate de magazine second-hand. Comisia consideră că astfel de scutiri nu sunt permise

de directiva privind TVA. Cererea se prezintă sub forma unui aviz motivat.

Comisia Europeană a cerut Belgiei, printr-un aviz motivat, schimbarea unor dispoziții fiscale legate de impozitarea dividendelor. Belgia limitează scutirea de taxa reținută la sursă la dividendele plătite de fondurile care investesc cel puțin 60% din active în imobiliare aflate pe teritoriul belgian, ceea ce constituie un tratament discriminatoriu.

Tot Belgiei, Comisia Europeană i-a solicitat în mod oficial schimbarea dispozițiilor fiscale care conduc la o sarcină fiscală mai mare pe dividendele și dobânzile plătite către fondurile de investiții străine în comparație cu plățile similare efectuate către fonduri de investiții din piața internă. Cererea se prezintă sub forma unui aviz motivat.

Comisia Europeană a cerut Portugaliei să modifice dispozițiile privind impozitul anual pentru circulația autovehiculelor. Solicitarea Comisiei a fost făcută printr-un aviz motivat. În temeiul dispozițiilor în vigoare din Portugalia, taxa anuală de circulație pentru două mașini similare poate fi calculată diferit în funcție de data la care au fost înregistrate în Portugalia pentru prima dată, înainte sau după 1 iulie 2007. Autoturismele înmatriculate pentru prima dată în Portugalia după 1 iulie 2007 sunt supuse unei taxe anuale de circulație mai mari decât cele înregistrate înainte de această dată.

■ Rata șomajului a crescut la 10% în zona euro; peste 23 milioane de șomeri în UE-27

Zona euro a înregistrat o creștere a ratei șomajului în decembrie 2009, ajungând la 10%, comparativ cu 9,9% în noiembrie, conform cu ultimele date oferite de Eurostat. La nivelul UE-27, rata șomajului a fost de 9,6% în decembrie 2009. Pentru zona euro, aceasta este cea mai mare rată înregistrată din luna august 1998 până în prezent.

Eurostat estimează la 23,012 milioane numărul de șomeri din UE-27 în noiembrie 2009.

Dintre statele membre, cele mai mici rate ale șomajului au fost înregistrate în Olanda (4%) și Austria (5,4%), iar cele mai mari rate în Letonia (22,8%) și Spania (19,5%). În ultimele 12 luni, toate statele membre au înregistrat o creștere a ratei șomajului. Cele mai mici creșteri au fost observate în Germania (de la 7,1% la 7,5%), Luxemburg (de la 5,3% la 6,2%) și Belgia (de la 7,1% la 8,2%). Cele mai mari creșteri au fost înregistrate în Letonia (de la 11,3% la 22,8%), Estonia (de la 6,5% la 15,2%) și Lituania (de la 6,5% la 14,6%).

România se află pe al șaptelea loc între statele membre cu cea mai mică rată a șomajului, având 7,2% rata aferentă trimestrului 3 al anului 2009, comparativ cu 6,4% în al doilea trimestru.

În SUA, rata șomajului a fost de 10% în decembrie 2009.

■ Studiul McKinsey Global Institute "Debt and deleveraging: The global credit bubble and its economic consequences"

Consecințele evoluțiilor economice și financiare la nivel global din ultimii ani, respectiv prima recesiune globală după 1930 și creșterea gradului de îndatorare a statelor, au lansat liderilor, atât la nivel guvernamental cât și din sectorul privat, o provocare extraordinară: prevenirea unor crize similare, concomitent cu reducerea datoriilor. În acest context, McKinsey Global Institute¹ a lansat la începutul lunii un studiu privind datoria, abordând subiectul din perspectivă istorică și încadrând-ul în conjunctura actuală.

Analiza evoluției gradului de îndatorare exprimat ca % din PIB în 10 economii mature² și 4 economii emergente³ în perioada 2000-2008 a relevat o serie de aspecte:

- Gradul de îndatorare a crescut rapid în cea mai mare parte a statelor dezvoltate, cea mai mare creștere fiind înregistrată în Marea

¹ Înființat în 1990, McKinsey Global Institute reprezintă componenta cu competențe de cercetare a firmei internaționale de consultanță McKinsey&Company, cu o tradiție de 84 de ani în domeniu.

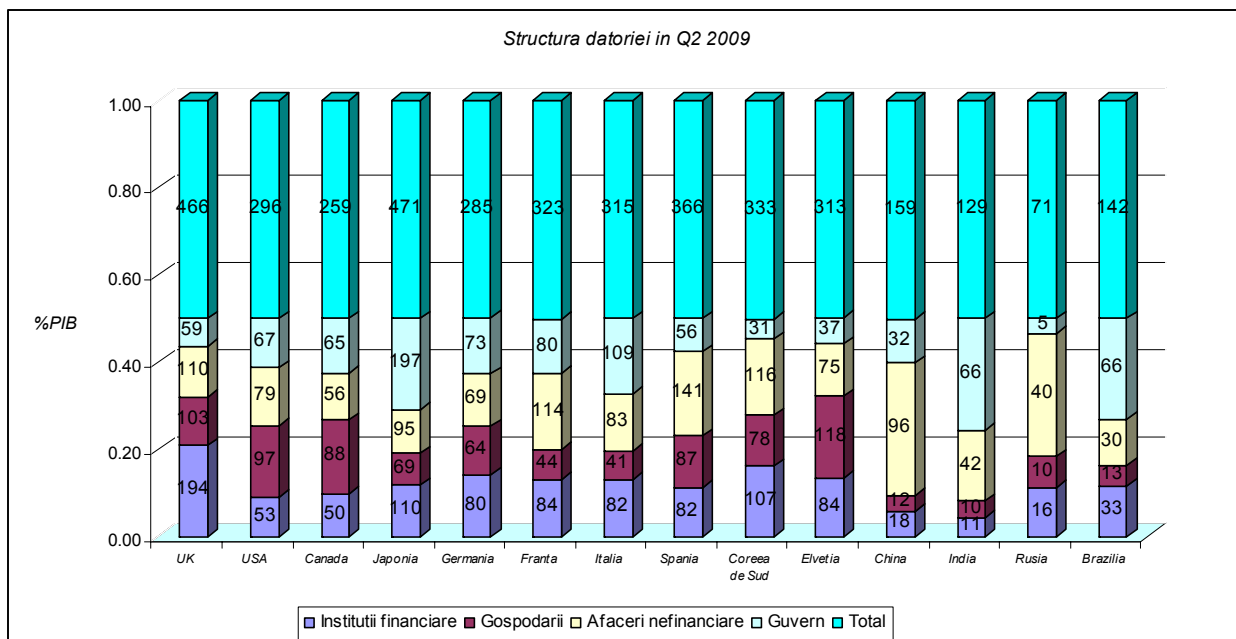
² Canada, Franța, Germania, Italia, Japonia, Coreea de Sud, Spania, Elveția, Marea Britanie și Statele Unite ale Americii

³ Brazilia, China, India și Rusia

Britanie, urmată de Spania, Coreea de Sud și Franța. Nu la fel de rapidă a fost creșterea în Germania, Elveția, Japonia și cele 4 state emergente.

- Creșterea datoriei s-a înregistrat în principal în economia reală, cu precădere în sectorul imobiliar.
- Gradul de îndatorare al gospodăriilor a crescut semnificativ în majoritatea statelor, în timp ce sectorul corporate a înregistrat niveluri stabile sau chiar descrescătoare ale acestui indicator.
- La nivel guvernamental, ca și în sectorul financiar, datoria raportată la PIB nu a suferit modificări esențiale în perioada 2000-2008 în sensul creșterii.

În trimestrul 2 al lui 2009, situația datoriei s-a deteriorat, astfel încât în Irlanda datoria totală reprezenta 700% din PIB, în Grecia 230% din PIB⁴, iar în Islanda s-a atins recordul de 1189% din PIB. Pentru celelalte state, datele sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Istoria ultimelor 8 decenii a consemnat un număr de 45 episoade⁵ în care gradul de îndatorare raportat la PIB a scăzut: în 31 de cazuri, atât sectorul public, cât și cel privat au consemnat scăderea acestui indicator, în 9 situații diminuarea a avut loc doar în sectorul privat, iar în 5 cazuri doar în sectorul public. De asemenea, în 32 de cazuri, deși gradul de îndatorare raportat la PIB a scăzut în sectorul public, per totalul economiei trendul nu a fost același, datorită creșterii datoriei

⁴ Situația Greciei este una foarte interesantă, în contextul în care deși datoria totală raportată la PIB este una relativ mică comparativ cu a altor state, Grecia este amenințată cu intrarea în incapacitate de plată, având un nivel ridicat al datoriei guvernamentale (110% din PIB).

⁵ experții McKinsey au analizat doar cazurile în care datoria totală raportată la PIB a scăzut pentru 3 ani consecutivi cu mai mult de 10% sau în care stocul nominal al creditului în economie a scăzut cu 10%.

în sectorul privat. În 2 cazuri, creșterea datoriei guvernamentale ca procent din PIB a anulat scăderea acestui indicator în sectorul privat.

Este interesant de menționat faptul că majoritatea crizelor financiare înregistrate după cel de al doilea război mondial au fost urmate de scăderea gradului de îndatorare raportat la PIB pe o perioadă de 6-7 ani.

Modalitățile prin care gradul de îndatorare a fost redus pot fi încadrate în 4 categorii: reduceri drastice de cheltuieli (16 situații, în care datoria raportată la PIB a scăzut în medie cu 24%), inflație ridicată (8 cazuri, în care datoria raportată la PIB a scăzut în medie cu 62%), incapacitate de plată (7 cazuri, în care datoria raportată la PIB a scăzut în medie cu 55%) și creșterea rapidă a productivității și a PIB (1 caz, în care datoria raportată la PIB a scăzut cu 25%).

Urmare a analizei și admitând limitele acesteia, institutul face o serie de recomandări care vizează stabilitatea financiară:

- Dezvoltarea unui sistem internațional de abordare a gradului de îndatorare pe fiecare sector, la nivel de stat și din perspectivă istorică.
- Ajustarea modelelor interne de risc în sectorul bancar pentru a reflecta gradul de îndatorare în sectoarele din economia reală.
- Politicile macroprudențiale ar trebui să reflecte gradul de îndatorare în sectoarele specifice economiei reale.
- Cei cu atribuții în reglementarea financiară ar trebui să reevalueze necesitatea majorării în continuare a ratei de adecvare a capitalului.
- Revizuirea sistemului de impozitare preferențială și a tratamentului capitalului în cazul creditelor ipotecare.
- Revizuirea politicilor de stimulare a achiziționării de locuințe finanțate din împrumuturi.

Studiul poate fi accesat la adresa de Internet:

http://www.mckinsey.com/mgi/publications/debt_and_deleveraging/index.asp

■ Belgia, în fața CEJ pentru încălcarea dreptului comunitar

Belgia încă nu a transpus Directiva 2005/81/EC privind transparența relațiilor financiare dintre statele membre și întreprinderile publice, în ciuda celor două avertismente anterioare din partea Comisiei Europene (scrisoare de punere în întârziere și avizul motivat).

Termenul limită a expirat la 19 decembrie 2006. Comisia a decis, prin urmare, să sesizeze Curtea Europeană de Justiție (CEJ), a treia și ultima fază a procedurilor privind încălcarea dreptului comunitar prevăzut de către Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Belgia nu a informat Comisia cu privire la adoptarea tuturor măsurilor necesare pentru a garanta că societățile care primesc compensații de stat pentru descărcarea de gestiune a unui serviciu public în timp ce își

exercită activitățile comerciale păstrează separat conturi, astfel cum cere directiva privind transparența financiară. Pe lângă obligația generală de transparență privind relațiile financiare dintre autoritățile publice și întreprinderile publice stabilite de directiva inițială (80/723/CEE), modificările ulterioare, de asemenea, solicită statelor membre să colecteze și să prezinte Comisiei, la cerere, anumite date financiare. Obligația se aplică întreprinderilor cărora li se încredințează un drept special sau exclusiv, sau care prestează un serviciu de interes economic general și primesc o compensație, sub orice formă, indiferent dacă este sau nu ajutor de stat.

■ Studiul "The 2008 financial crisis and taxation policy"

La jumătatea lunii ianuarie, Comisia Europeană a publicat studiul "The 2008 financial crisis and taxation policy", având drept scop analiza condițiilor care au condus la cea mai severă criză economică de după cel de al doilea război mondial și a politicilor

implementate de către SUA și Statele Membre UE în acest context.

Concluzia autorilor este că politicile monetare și de reglementare au creat premisele unei bule speculative imobiliare (a cărei spargere a generat un puternic sentiment de neîncredere între actorii piețelor financiare și a condus la criza creditării). Dacă sistemele de impozitare nu sunt cele care au generat criza, anumite aspecte ale politicii de impozitare (cu precădere impozitarea bonificațiilor managerilor și posibilitatea arbitrajului financiar pe piețele financiare) au condus asumarea unor riscuri crescute și la creșterea gradului de îndatorare a băncilor, gospodăriilor și companiilor.

Referitor la piața imobiliară, este posibil ca stimulentele fiscale să fi jucat un rol în dezvoltarea bulei speculative, însă este dificilă evaluarea impactului. Cu siguranță însă ratele dobânzii reale scăzute

și expansiunea rapidă a creditului au constituit cauze ale boom-ului. Este de remarcat faptul că volatilitatea prețurilor este mai ridicată în statele care practică o impozitare scăzută a imobilelor.

În cadrul studiului au fost analizate 2 măsuri vizând crearea unui cadru optim, care să nu mai permită apariția unor crize de acest tip și anvergură: (i) analiza oportunității introducerii unei taxe asupra tranzacțiilor financiare nu a generat o concluzie, efectele unei asemenea măsuri fiind strâns legate de o serie de factori cum ar fi produsele comercializate și interacțiunea dealerilor și a brokerilor pe piața financiară; (ii) analiza impozitării companiilor arată că există o problemă serioasă, în condițiile în care este încurajată finanțarea prin îndatorare și descurajată cea din capitaluri proprii: în timp ce cheltuielile cu dobânzile sunt deductibile din baza de impozitare, rentabilitatea fondurilor proprii ROE (return on equity = venit net/capital propriu) nu este. În acest sens, sunt prezentate modele de reechilibrare a situației (Belgia, Germania și Italia au întreprins deja demersuri în acest sens): fie aplicarea aceluiași deduceri și pentru ROE, fie lărgirea bazei de impozitare prin introducerea cheltuielilor cu dobânzile.

Studiul poate fi găsit la:

http://ec.europa.eu/taxation_customs/common/publications/services_papers/working_papers/index_en.htm

■ Știri financiare

SPANIA

Mai mult de jumătate din proprietarii de imobile din Spania fac evaziune fiscală, conform estimărilor Gestha – Uniunea experților din Ministerul de Finanțe spaniol. Piața închirierilor s-a extins, lipsind guvernul de venituri în fiecare an. Proprietarii solicită plata în numerar de la chiriași. Astfel, se evită impozite la o sumă totală de 2,5 miliarde de euro din câștiguri, anual. În Spania, impozitele neplătite pe venit sunt egale cu aproximativ un sfert din produsul intern brut.

GRECIA

Cel mai mare sindicat din Grecia urmează să aprobe a doua grevă în masă din această lună, scoțând astfel în evidență că majoritatea parlamentară a primului ministru George Papandreou nu va fi de ajuns pentru garantarea implementării planului său de a reduce cel

mai mare deficit bugetar al Uniunii Europene. GSEE reprezintă aproape 2 milioane de angajați în sectorul privat și se întâlnește astăzi la Atena pentru a aproba greva din data de 24 februarie. Principalul sindicat al angajaților din sectorul public plănuiește o grevă în data de 10 februarie pentru a protesta împotriva măsurilor guvernului Papandreou de a reduce cheltuielile bugetare.

Planul Greciei de a reduce deficitul bugetar a câștigat sprijinul Comisiei Europene. Papandreou a promis majorarea taxelor pentru combustibil și creșterea vârstei de pensionare și a retras promisiunea de a crește salariile mai repede decât inflația, o promisiune ce l-a ajutat să câștige alegerile în luna octombrie a anului trecut.

MAREA BRITANIE

Marea Britanie extinde programul de stimulare a parcului auto până la sfârșitul lunii martie. Vânzările de mașini au crescut din luna mai 2009 când a fost introdus programul, ajutând la compensarea scăderii dramatice a cererii cauzate de recesiune. În cadrul programului, clienții primesc 2000 de lire, jumătate din partea guvernului, iar cealaltă jumătate de la producătorii de automobile. Guvernul a ridicat fondurile disponibile la 400 milioane de lire sterline de la o sumă inițială de 300 de milioane de lire sterline.

Elaborat de: **Mihai Cuza**, *manager public*